

ETICKÁ VÝCHOVA

**Učebné osnovy
3. september 2018**

Názov predmetu	ETICKÁ VÝCHOVA					
	1. – 4. ročník 4G a 5. – 8. ročník 8G					
Časový rozsah výučby	Ročník	1.	2.	3.	4.	SPOLU
	ŠVP	-	-	-	-	2
	ŠkVP -GAP	1	1	0	0	2
	ŠkVP -DSA	1	1	0	0	2
Názov ŠkVP	7902 J gymnázium					
Názov ŠVP	gymnázium					
Stupeň vzdelania	úplné stredné všeobecné vzdelanie(vyššie sekundárne) - ISCED 3A					
Dĺžka štúdia	4 roky					
Forma štúdia	denná					
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk					

1. Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova na stredných školách je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Na výchove žiaka sa zúčastňujú aj ostatné učebné predmety. Najmä hodiny estetickej výchovy, dejepisu a literatúry dávajú príležitosť na rozhovor o etických problémoch, na prezentáciu pozitívnych vzorov správania a pod. Výchovu žiakov ovplyvňuje každý učiteľ svojou osobnosťou, správaním a vzťahom k žiakom. Preto je žiaduce, aby sa všetci učitelia oboznámili s cieľmi a metódami etickej výchovy.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na stredných školách je:

- umožniť žiakom na primeranej úrovni pomenovať a vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti,
- ďalej rozvíjať a zdokonaľovať u žiakov základné etické postoje a spôsobilosti, osvojené na základnej škole, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov atď.,
- umožniť žiakom na primeranej úrovni vysvetliť základné etické pojmy, súvislosť medzi hodnotami a normami,
- vysvetliť žiakom princípy náboženskej i nenáboženskej etiky, ukázať im cestu k pochopeniu a tolerovaniu správania a názorov spoluobčanov a spolužiakov,

- vysvetliť žiakom dôležité hodnoty a etické normy, súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolání, posilniť u žiakov rozvíjanie morálneho úsudku a zmyslu pre zodpovednosť,
- pomocou zážitkových metód, nácviku a prepojením osvojeného správania s každodenným životom umožniť žiakom osvojiť si základné postoje a spôsobilosti, súvisiace s uvedenými hodnotami a normami.

3. Obsah vzdelávania

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba u žiakov rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sa premietajú v tematických celkoch učebných osnov. Ide o tzv. desať základných tém a šesť aplikačných tém:

- otvorená komunikácia
- dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
- pozitívne hodnotenie iných
- tvorivosť a iniciatíva
- vyjadrovanie citov
- empatia
- asertivita
- reálne a zobrazené vzory
- prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
- komplexná prosociálnosť
- etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania
- etika a ekonomické hodnoty
- etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
- rodina, v ktorej žijem
- výchova k manželstvu a rodičovstvu
- ochrana prírody a životného prostredia.

3.1 Štruktúra obsahu predmetu

1. ročník **(33 hodín)**

Názov TC	Orientačný počet hodín
1.1 Komunikácia	10
1.2 Dôstojnosť ľudskej osoby	7
1.3 Etika sexuálneho života	5
1.4 Dobré vzťahy v rodine	5
1.5 Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad	4
1.6 Etika práce, etika a ekonomika	2

2. ročník **(33 hodín)**

Názov TC	Orientačný počet hodín
2.1 Komunikácia	10
2.2 Dôstojnosť ľudskej osoby	7

2.3	Etika sexuálneho života	5
2.4	Dobré vzťahy v rodine	5
2.5	Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad	4
2.6	Etika práce, etika a ekonomika	2

3.2 Ciele, obsah a prierezové témy predmetu

1. ročník, 2. ročník

1.1 Komunikácia

Ciele

- Žiak si ďalej rozvíja základné etické postoje a spôsobilosti, osvojené v nižších ročníkoch gymnázia (komunikačné zručnosti).

Obsah

Nadviazanie, udržovanie a ukončenie rozhovoru. Vyjadrenie pozitívnych a negatívnych citov. Empatia a asertivita v komunikácii. Zdravá a nezdravá kritickosť. Tvorivé riešenie medziľudských vzťahov prostredníctvom úcty k iným a otvorenej komunikácie. Komunikácia ako prostriedok prosociálneho správania.

Prierezové témy:

osobnostný a sociálny rozvoj.

1.2 Dôstojnosť ľudskej osoby

Ciele

- Žiak si ďalej rozvíja a zdokonaľuje osvojené v nižších ročníkoch gymnázia – pozitívne hodnotenie seba a druhých, sebaovládanie, prosociálne správanie.

Obsah

Poznanie svojich silných a slabých stránok. Sebaovládanie a seba výchova. Pozitívne hodnotenie druhých, umenie hľadať prijateľný kompromis. Pochopenie a akceptovanie ľudí, ktorí majú iný svetonázor. Ľudská dôstojnosť a náboženská etika. Rešpekt a úcta k iným rasám, etnikám, handicapovaným ľuďom.

Prierezové témy:

osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova.

1.3 Etika sexuálneho života

Ciele

- Vysvetliť žiakom dôležité hodnoty a etické normy, súvisiace s rodičovstvom a sexualitou.

Obsah

Počatie a prenatálny život. Zdržanlivosť a vernosť ako optimálna prevencia pohlavne prenosných chorôb a AIDS, odporúčaná WHO. Dôsledky predčasného sexuálneho života, prirodzené a umelé metódy regulácie počatia, hodnota ľudského života, mravný dopad promiskuitného života, pornografie na človeka.

Prierezové témy:

osobnostný a sociálny rozvoj.

1.4 Dobré vzťahy v rodine**Ciele**

- Vysvetliť žiakom dôležité hodnoty a etické normy, súvisiace s rodičovstvom a rodinným životom,
- žiak si pomocou zážitkových metód, nácviku a prepojenia osvojeného správania s každodenným životom osvojí základné postoje a spôsobilosti.

Obsah

Rodinné spoločenstvo a ja. Očakávania mojich rodičov a ich kompatibilita s mojimi očakávaniami. Pochopenie života mojich rodičov a súrodencov a z toho vyplývajúce korigovanie alebo upevnenie správania. Fungujúca rodina a prevencia voči kriminalite a závislostiam.

Prierezové témy:

osobnostný a sociálny rozvoj.

1.5 Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad**Ciele**

- Žiak si pomocou zážitkových metód, nácviku a prepojenia osvojeného správania s každodenným životom osvojí základné postoje a spôsobilosti, súvisiace s uvedenými hodnotami a normami,
- žiak si osvojí základné pojmy: svedomie, pravda a dobré meno.

Obsah

Súvislosť medzi hodnotami a mravnými normami, medzi právnymi a mravnými normami. Svedomie, rozvíjanie morálneho úsudku. Česť, pravda, poznanie a kultúra ako etická hodnota. Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva. Význam prosociálnych vzorov pre výchovu v jednotlivých kultúrach.

Prierezové témy:

osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova.

1.6 Etika práce, etika a ekonomika**Ciele**

- Žiak si pomocou zážitkových metód, nácviku a prepojenia osvojeného správania s každodenným životom osvojí základné postoje a spôsobilosti, súvisiace s uvedenými hodnotami a normami,
- umožniť žiakom na primeranej úrovni vysvetliť základné etické pojmy, súvislosť medzi hodnotami a normami.

Obsah

Zamestnanie a povolanie, práca a odpočinok. Profesionálna etika. Etické hodnoty súťaživosti a spolupráce. Pravidlá „fair play“ v ekonomicko-pracovných vzťahoch. Etický kódex zamestnanca. Prosociálne správanie ako vedomé vytváranie dobrých vzťahov na pracovisku.

Prierezové témy:
osobnostný a sociálny rozvoj.

V Sabinove dňa 3. septembra 2018

PaedDr. Jozef Muránsky
Riaditeľ školy